

מרפאה לאבחון וטיפול מרחוק בפיזיותרפיה בבעיות כתף וברך

אלה מס עמית, אורנה קרנר, דיצה גוטליב, סיגל גפני פרינטי, ד"ר דורית תדהר, יואל לדין, נעמה שמיר שטיין, נורית יהלום, לאורית ינאי, ד"ר אנג'לה עירוני, ד"ר אריאלה פרמדר, דר' ג'ניפר דורטל, דר' אילנה פלדבלום
מכבי שרותי בריאות – מחוז השרון

רקע

שיפור בזמינות הינו אחד האתגרים הגדולים בטיפול ואבחון בבעיות שלד שריר. המתנה לתור לאורתופד או פיזיותרפיה יכולה להגיע למס' חודשי המתנה. מודל של גישה ישירה לפיזיותרפיה יושם לראשונה בארץ במכבי שירות בריאות החל מינואר 2018. ב- 2019 בוצע בהצלחה מודל לאבחון וטיפול מרחוק בטיפול בכאב גב אקוטי בפיזיותרפיה במחוז ירושלים שפלה, מרפאת "מכבי גב".
בשנת 2022 יצאנו למחקר פיילוט לבחינת הישימות של טיפול מרחוק בבעיות שריר שלד במפרקי כתף וברך.

מטרה

מתן שרות איכותי, יעיל, זמין ומותאם אישית לבעיות כתף וברך באמצעות מודל של מתן שרות מרחוק בפיזיותרפיה, בגישה ישירה ללא צורך בהפניית רופא.

תיאור ההתערבות

- הוקמה מרפאה לאבחון וטיפול מרחוק בבעיות כתף וברך במכבי שירותי בריאות מחוז השרון.
- נבנה אלגוריתם קליני לאבחון וטיפול באמצעות ווידאו בכתף ובברך, על פי ממצאי מחקר עדכניים, בשילוב טכנולוגיה מתקדמת לתרגול מרחוק של חברת Wizecare.
- הוכשרו 16 פיזיותרפיסטים לאבחון וטיפול מרחוק ולשימוש בטכנולוגיה.

יישוג מטופלים

המטופל הפונה לקבלת תור לאורתופד בזימון דיגיטלי, מקבל אפשרות לקביעת תור לפיזיותרפיה במרפאה המקוונת בזמינות של 5 ימים מפנייתו.
כמו כן, מטופל הפונה לקביעת תור במכון הפיזיותרפיה, מקבל אפשרות להקדמת תור לאבחון מקוון ע"י מזכירת המכון.

אוכלוסיית ההערכה

מטופלים בני 18-74 שקיבלו טיפולי פיזיותרפיה במכבי שירותי בריאות מחוז השרון לבעיות כתף/ברך, בחלוקה ל- 2 קבוצות: מטופלים שטופלו מרחוק במרפאה המקוונת ומטופלים שטופלו במכון.

שיטת ההערכה

ההערכה פרוספקטיבית שכללה ניתוח מאגרי מידע וסקר טלפוני. בוצעו ראיונות עומק שנערכו עם 6 פיזיותרפיסטים.

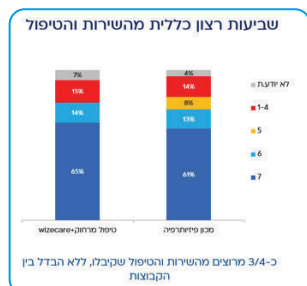
תוצאות

1. מאפייני המטופלים בשני ערוצי הטיפול היו שונים, המטופלים בערוץ המקוון צעירים יותר, במעמד סוציאקונומי גבוה יותר ובעלי בעיה חריפה יותר.

אפיון	קטגוריה	טיפול מקוון (N=188)	טיפול במכון (N=1,220)	p value
גיל בתחילת הטיפול	18-34	15.4	16.5	< 0.001
	35-44	29.3	11.4	
	45-54	26.6	23.6	
	55-64	22.3	23.4	
	65-74	6.4	25.2	
מצב סוציו-חברתי	נמוך	1.6	6.2	< 0.001
	בינוני	37.2	46.5	
	גבוה	61.2	47.3	
חריפות הבעיה*	אקוטי	21.3	10.5	< 0.001
	תת-אקוטי	35.6	28.3	
	כרוני	43.1	61.2	

*על פי אנמנת פיזיותרפיסט בהערכה: אקוטי (עד 3 שבועות), תת אקוטי (בין 3 שבועות ל-3 חודשים, כרוני (למעלה מ-3 חודשים)

2. בערוץ המקוון מספר הביקורים בסדרה קטן יותר בהשוואה לטיפול פרונטלי (2 לעומת 3.7 טיפולים), גם לאחר תקנון לפי משתני רקע ($p < 0.05$).

3. שביעות הרצון של המטופלים מהטיפול במקוון שווה/זהה לטיפול הפרונטלי (79% לעומת 74% דרגו 6-7, בהתאמה, מתוך סקלה של 0-7).

4. המטופלים דיווחו כי התקשורת הבין אישית עם המטופלים

טובה יותר בערוץ המקוון וכי במקרים אקוטיים, שאינם מורכבים, האבחון בערוץ זה, לרוב מקצועי ויעיל באותה מידה. כמו כן, הם הצביעו על הצורך בסינון נכון של המטופלים המתאימים למתכונת של שירות מרחוק: צעירים יותר, בעלי גישה טכנולוגית, עם בעיה אקוטית.

מסקנות

לאור התוצאות התקבלה החלטה להרחיב את שירותי המרפאה המקוונת בפיזיותרפיה לאבחון וטיפול בכלל בעיות השריר שלד, כחלק מנגישות השירות והרחבת צורות השירות והוספת מסלול טיפול מקוון בפיזיותרפיה לכלל מבטחי מכבי.